

KÖZIGAZGATÁS

A januári közgyűlés.

(Saját tudósítónktól.) Szeged város törvényhatósági bizottsága, a virilis és választott jogon egyként ujjaalakult testület, szerdán, január huszonötödikén délután négy órákor kezdi meg a város idei első közgyűlése tárgysorozatának elintézését. Az év első közgyűlése nem azért érdekes, mert a törvényhatóság ezuttal találkozik először a városháza oszlopos nagytermében, hanem azért, mert a pad-sorokban igen sok új alak jelenik meg, fiatalok s idősebbek vegyesen.

Egyik-másik új bizottsági tagnak még nincs is rendben a mandátuma, de azért jelen lehet a közgyűlésben, sőt föl is szólalhat, csak szavazási joga nincs. Sok a törvényhatóság új virilis tagja is, viszont a régi, a legrégibb városlatyák közül hiányozni fognak éppen azok, akik mindig ott voltak a város minden ügyének a keletkezésénél, tárgyalásánál és elintézésénél: Fluck Ferenc, Balogh Ferenc, Tóth Gyula és mások, akik már negyven éve intézték a város ügyeit s akiket kiszorított az anyaváros törvényhatóságából az indigénaknak éppen az a serege, amely a város közterheinek a viseléséhez egy fillérrel sem járul.

Ez az ujjaalakult törvényhatóság ül össze szerdán délután, hogy elintézzék a januári közgyűlés tárgysorozatát. A város tanácsa hétfőn délelőtt kezdte meg a közgyűlés előkészítését, de csak néhány tárgyat intézett el. A nagyobb dolgok a kedd délelőtti tanácsülésben kerülnek tárgyalásra. A ma előkészített közgyűlési tárgyak a következők:

A város ebben az évben egy millió koronát költ aszfaltozási munkákra. A mérnökség a tanács gazdasági ügyosztályával együtt összeállította már az aszfaltozási programot s azt mi is teljes részletességgel ismertették. A tanács most bemutatja ezt a programot a közgyűlésnek s kéri annak jóváhagyását, valamint a belügyminiszterhez való fölterjesztését, végleges jóváhagyás végett.

Wimmer Fülöp törvényhatósági bizottsági tag a tanyai vasutal foglalkozik egy indítványában. Azt kívánja, hogy a város szerezzék meg az Erdélyi-Deutsch társvállalkozó cégtől a tanyai vasutal koncesszióját. A tanács az indítványt avval a javaslattal viszi a közgyűlés elé, hogy az adassék vissza a tanácsnak, mely a céggel tárgyalásba bocsátkozik és tárgyalása eredményéről jelentést tesz a márciusi közgyűlésnek.

Hoffmann Ignác törvényhatósági bizottsági tag a közúti hidon a gyalogosok és az üres kocsi hidvámjának az eltörlését indítványozza. A tanács az indítványt a pénzügyi bizottságnak javasolja kiadni, melynek meghallgatása után a tanács érdemi javaslatot tesz az indítványt illetőleg a közgyűlésnek.

A bejelentő-hivatal szervezését nem hagyta jóvá a belügyminiszter. A tanács arra kéri a közgyűlést, írjon föl újra a miniszterhez és kérje a bejelentő-hivatal szervezésére vonatkozó közgyűlési határozat jóváhagyását, mert a miniszter téves fölfogása megcsontítja a város önkormányzati jogát. — A rendőrelgényesség létszámát ismét szaporítják. Ezt a miniszter megengedte s erről a közgyűlésnek jelentést tesz a főkapitány. — A felsővárosi toronyóra használhatatlansága miatt interpellál Kiss Gyula törvényhatósági bizottsági tag. A tanács javasolja, hogy a toronyóra harminc nap alatt hozassék rendbe.

Az Országos Közművelődési Tanács arra kéri a várost, hogy a Vasárnapi Könyvből rendeljen kellő számú példányt. A tanács a könyv árának kiutalását kéri a közgyűléstől. — A szegedi leányegyesületnek kétszáz koronát, a mártónyi kultur-egyesületnek kétszáz koronát, a Mártónyi Márton-tele alapítvány részére ötven koronát, Komjáthy Jenő költeményeinek kiadásához száz koronát, a gazdasági és kertészeti szakoktatás céljára a népegysületnek kétszáz korona segélyt kér folyósítani a tanács.

A bérkocsisoknak egyenruhával való ellátását kötelezővé teszik s erre névbe a tanács most közgyűlési határozatot kér. — Sárny János törvényhatósági bizottsági tag s Vöröscsák és a Faragó-utcák rendezését indítványozza. A ta-

nács a munkát a jövő évi kövezési programba utalja. — Schütz István városi képviselő indítványt tett, hogy a közúti hidon a vámmellen-örzést úgy javítsák meg, hogy a közlekedő kocsi a hidnak csak az egyik oldalán váltsák és adják le a bárcát. A javadalmi bizottság véleményéhez képest a tanács az indítvány elvetését javasolja a közgyűlésnek.

x **Az anyakönyvek felülvizsgálása.** A belügyminiszter értesítette a polgármestert, hogy a szegedi anyakönyvek felülvizsgálásával Dumbra László miniszteri titkárt bízta meg, aki evégből legközelebb Szegedre érkezik.

x **Utépítés.** Barmos György törvényhatósági bizottsági tag, alsóvárosi plébános vezetésével hétfőn délelőtt az alsóvárosi törvényhatósági bizottsági tagok testületileg tisztelegtek Lázár György dr. polgármesternél és arra kérték, hogy mint az utügyi hatóság legtöbb vezetője, a *tompai kaputól a szabadkai utig* vezető vonalat építtesse ki az utalap pénzéből. A polgármester kilátásba helyezte a kérelem teljesítését.

x **A városi párt ülése.** A szegedi városi párt kedden este hat órákor Jedlicska Béla dr. elnöklésével ülést tart és Szabó Gyula előadása alapján tárgyalás alá veszi a szerdán kezdődő városi közgyűlés tárgysorozatát. A városi párt elnöksége a tagokat is meghívja a fontos ülésre.

x **A vágóhid útja.** A vágóhid bejáratához vezető út oly rossz állapotban van, hogy azt nem lehet közlekedésre használni. A mérnöki költségvetés szerint az út kiépítése hatszáz-husz koronába kerül, amit a tanács ma kiutalt és fölhitva a mérnökséget, hogy az utat azonnal hozza rendbe.

KÖZOKTATÁS

+ **A tanyai iskolák.** Scossa Dezső tanfelügyelő kérdést intézett a város tanácsához, hogy a folyó évben építendő új tanyai iskolák telkeit megszerezte-e már. A tanács értesíti a tanfelügyelőt, hogy a telkeket még nem vásárolta meg, mert az új iskolákra adandó függő kölcsön ügyében még tárgyalás folyik a kultusz- és a pénzügyminisztériumok között.

+ **Beszéd-iskola Szegeden.** R. Kovács Laura, az országos hírű előadó és szavalt művésznő február hónap folyamán beszéd-iskolát nyit Szegeden. A tanfolyam, melynek hallgatója *mindenki lehet*, három hónapig tart és a célja különösen az, hogy az értelmes emberek megtanuljanak — beszélni is. Mert igen sokan vannak, akik ép nyelvérzékük ellenére *szépen beszélni* nem tudnak. Már pedig a kölcsönös érinkezésben az első impressziót valakiről kétségtelenül a beszéd-módor kelti s ennek befolyása van az egyéniségről alkotott ítéletünkre is. A szép beszéd, a jó módor és az öntudatos megjelenés biztos jelei a művelt embernek. Beszélni minden ember tud, aki nem néma, de szépen és helyesen beszélni, nem nagyon sokan. Még a színészek között is kevesen. A beszéd hatalmának a megszerzése tehát ép oly elengedhetetlen kelléke az igazi műveltségnek, mint az univerzális szellemi képzettség és finom, nemes lélek. R. Kovács Laura, aki valamikor *szépségnő* volt, husz év óta a beszéd művészetének él s az ilyen célú tanfolyamok első megalapítója is ő volt Magyarországon. A Szegeden létesítendő tanfolyamok rendkívül érdekes témákat ölelnek föl. Kovács Laura előad Madách és Shakespeare műveiből. Személyes tapasztalatok alapján ismertetni fogja Rómát, Párist, Londont, szabad, de nem tudományos előadásban konverzílni fog a vallásról, művészetéről, népkultúráról, az angol nők és férfiak jogáról és a szépségről. A társalgásból nem marad ki természetesen a szerelem témája sem, amelynek tréfás definícióját fogja megadni. Szó lesz arról is, hogy mi a szerelem fiatal leányoknál, fiatal férfiaknál, idős nőknél, özvegy asszonyoknál, nős embereknek, aglegényeknek, öreg embereknek és — anyósoknál. Az örök ifjúság, a hosszú élet és a szépség definíciója szintén tárgyai lesznek a beszéd-tanfolyamoknak. Mivel a tanfolyamok kulturális célt szolgálnak, leghelyesebb volna az, ha a szegedi kultur-

egyesületek — elsősorban a Dugonics-társaság továbbá a város támogatásával létesülne a beszéd-iskola, hogy így Szeged közönsége minden díj nélkül, teljesen ingyen hallgathassa a kultúra érdekében való előadást. Mindössze három hónapig tart a tanfolyam. A három hónap azonban teljesen elegendő ahhoz, hogy szépen beszélni megtanuljanak azok, akik még nem tudnak.

+ **Kért a tanítóknak.** A közigazgatási bizottság a tanyai tanítók részére husz-husz korona kertföntartási költséget szavazott meg. A város tanácsa főlegbe a határozat ellen, mert ez a pótlék csak természetbeni lakással bíró tanítókat illeti meg.

+ **Az alsótanyai iskolagondnokság.** Az alsótanyai állami iskolák gondnokságába a város tanácsa a Szegedről eltávozott Kazy István helyébe Ördög Vince törvényhatósági bizottsági tagot delegálta.

KÖZGAZDASÁG

Kisiparunk jövője: az egyénipar.

Irta Dán Leó kereskedelmi tanácsos.

Ha azokat a gombamódra megjelenő cikkeket kíséjük figyelemmel, amelyek mind a kisipar kérdésével foglalkoznak, akkor azokra a tapasztalatokra jutunk, hogy mind, halálmadárként jóslgatja a kisipar időmultáni végképen, való eltűnését, mert — ugymond — a nagy tőke, a gyáripar, teljesen ki fogja sajátítani a maga számára, az ipar összes frázisait.

A kisipar azonban, ide számíthatjuk bátran a középiparnak is tulnyomó részét, oly tényezője egy modern közgazdasági államnak, amelynek fentartása nemcsak elsőrangú államkérdése minden országnak. Így tehát igaz fontosságú a vele való beható foglalkozás és kutatva a már jelzett fölfogás és meggyőződés okát, arra a jelenségre bukkanunk, hogy a kisiparunk jövőjét egyedül csak az egyéniparban látjuk, tudniillik abban az iparban, amelynek készítményeire a kisiparos, kézműves ügyességével, találékonyságával és a mindenkor gyorsan változó igényekhez való precíz hozzásimulásával a maga egyéniségét, a maga egyéniségének munkáját tudja készítményeire rányomni.

Hogy azonban a kisipar is ezen fokozott intelligenciát követő iránynak megfelelőhessen, a kisipar jövő generációjának nevelésére már ma különös gondot kell fordítanunk, értjük ez alatt nemcsak a szakmájába vágó összes munkák, szükségleti cikkek, mellékárúk, hozzávalók, gépek és a többi ismeretét, hanem különösen a lehető legmagasabb tökély elérését szakmájában, mert csak ilyen fölött rendelkező lesz képes azután egyéni ipart produkálni, azaz iparában oly készítményeket előállítani, amelyben egyéniségének izlése, kitűnősége és előállítási módja domborodik ki, jut érvényre, kifejezésre...

Önálló, észszerű intézkedés, a helyzet és az igények nyomában való fölismerése, izlés és az ipari ismeretek lehető tökéletes birása, azok az elengedhetetlen kellékek, amelyek nélkül a jövő kisipara érvényesülni, boldogulni, létezhetni sohasem fog.

Tévhit továbbá az is, hogy a modern kisiparosnak nem kell egyebet tudnia, mint csak a szakba vágó munkát jól elvégezni; tény az, hogy ez ugyan elsőrangú fontosságú dolog, sőt nem vitázható az sem, hogy ez az alapja minden reuzálni akaró kisiparos létezési lehetőségének, de mit ér minden ipari tudása, készütsége és izlése, ha nem tudja kiszámítani s pontos könyvelés híján nem tudja megállapítani a költségek, az üzemkiadások, a nyers árak, hozzávalók, gépelhasználás stb. összegezésével előálló beszerzési önköltséget, amely a versenyképességre való tekintettel ugyancsak eminenter fontossággal bír.